

PERSBERICHT

Vlaamse Vereniging voor Industriële Archeologie tussen de winnaars van de Europese Erfgoedprijzen / Europa Nostra Prijzen 2019

Den Haag, 21 Mei 2019 – De winnaars van de **Europese Erfgoed Prijzen / Europa Nostra Prijzen 2019**, Europa's meest prestigieuze eer in de erfgoedsector, ondersteund door het Creative Europe programma, werden vandaag bekendgemaakt door de Europese Commissie en Europa Nostra, het leidende Europese erfgoednetwerk. De **25 laureaten afkomstig uit 16 landen** worden erkend vanwege hun indrukwekkende prestaties in instandhouding, onderzoek, toegewijde dienst, en onderwijs, opleiding en bewustmaking. **Tussen de laureaten in de categorie Toegewijde Dienst is de Vlaamse Vereniging voor Industriële Archeologie.** De winnaars zullen geëerd worden op de prominente **Europese Erfgoedprijzen Ceremonie in Parijs op 29 oktober**, tijdens het Europese Erfgoed Congres.

De **Europa Nostra Awards** zullen ook uitgereikt worden aan twee opmerkelijke erfgoedprestaties uit Europese landen die niet deelnemen aan het EU Creative Europe programma, namelijk Zwitserland en Turkije.

Burgers uit Europa en de rest van de wereld kunnen nu [online stemmen](#) op de Publieksprijs en steun mobiliseren voor een of meer winnende projecten uit hun eigen of een ander Europees land.

Enkele van de toegewijde individuen en Europese succesverhalen in de erfgoedsector die een prijs ontvingen in 2019 zijn: de voorzichtige restauratie van de Kapel van de Heilige Lijkwade in Turijn, een iconisch voorbeeld van religieus erfgoed dat verwoest werd door een brand in 1997 and nu opnieuw opent voor het publiek; de ontwikkeling van een digitaal archief van de Roma, een internationaal toegankelijk forum waar de Roma-cultuur en kunsten zichtbaar worden gemaakt voor het brede publiek, en weerwoord wordt gegeven aan stereotypen door een narratief te brengen dat door de Roma zelf verzorgd wordt; de toewijding van één van de oudste erfgoed NGO's in Europa die zich toegelegd heeft op de bescherming van erfgoed in Noorwegen, en dat al ruim 175 jaar gedaan heeft; en een opleidingsprogramma voor Syrische erfgoed specialisten die in Turkije verblijven, geleid door een Duits archeologisch instituut gevestigd in Istanbul, en dat een krachtig voorbeeld is voor landen in Europa en erbuiten.

De Europese Commissie en Europa Nostra hebben ook een **Speciale Europese Erfgoedprijs** aangekondigd om de Parijse brandweer te eren. Samen met de politie en conservatie specialisten heeft de brandweer zich moedig en kundig ingezet om de vlammen die de Notre Dame Kathedraal verwoestten op de nacht van 15 April onder controle te houden, en om zowel het hoofdgebouw van het monument als de onbetaalbare artefacten die binnenin bewaard werden, te beschermen tegen complete vernieling. Lees meer over de Speciale Europese Erfgoedprijs in dit [persbericht](#).

“Ik ben bijzonder trots om alle winnaars van de Europese Erfgoed Prijzen / Europa Nostra Prijzen 2019 proficiat te wensen. Deze erfgoedhelden – specialisten en vrijwilligers vanuit heel Europa – hebben iets ongelooflijks verwezenlijkt. Hun werk om Europa's tastbaar en ontastbaar erfgoed te restaureren, in stand te houden, te ondersteunen of te promoten, is van de allerhoogste kwaliteit. De Prijzen zijn bewijs van de weergaloze impact die erfgoedprojecten hebben op onze economie, onze leefomgeving, onze cultuur en onze kwaliteit van leven. Europa's erfgoed is een essentiële factor in Europa's toekomst en ons welzijn. Dit is een belangrijke boodschap voor alle EU burgers en alle toekomstige leiders van EU instituten in het aanzicht van de nakende Europese verkiezingen”, stelt **Plácido Domingo**, de vermaarde opera zanger en President van Europa Nostra.

“Ons cultureel erfgoed is onze gezamenlijke hulpbron, een nalatenschap uit het verleden waar we onze toekomst op bouwen. Het heeft een plaats in het hart van de mensen en in hun dagelijks leven – en is essentieel in het creëren van een saamhorigheidsgevoel. Het Europese Jaar van Cultureel Erfgoed dat we vierden in 2018 benadrukte deze belangrijke rol. Nu is het onze verantwoordelijkheid om het te blijven promoten in de komende jaren. De winnaars van de Europese Erfgoed Prijzen / Europa Nostra Prijzen dit jaar spelen hun rol in deze inspanningen met hun toewijding en de kwaliteit van hun werk, en ik wens hen van harte proficiat”, zei Tibor Navracsics, de Europese Commissaris voor Onderwijs, Jongerenzaken, Sport en Cultuur.

Onafhankelijke [juries](#) bestaande uit erfgoed experts afkomstig uit heel Europe hebben beraadslaagd over een totaal van 149 applicaties, voorgelegd door organisaties en particulieren uit 34 Europese landen, en hebben de winnaars geselecteerd.

De laureaten zullen gevierd worden op de [Europese Erfgoedprijs Ceremonie](#), met als gastheren Europese Commissaris **Tibor Navracsics** and Meastro **Plácido Domingo**, en georganiseerd onder de patronage van de President van het Franse Republiek, **Emmanuel Macron**, op de avond van 29 oktober in Parijs. Zeven Grand Prix winnaars (elk van hen ontvangt €10,000) en de winnaar van de Publieksprijs, verkozen uit de winnende projecten van dit jaar, zullen bekend gemaakt worden tijdens de Ceremonie.

De Ceremonie zal bijgewoond worden door een publiek van hooggeplaatste functionarissen uit EU Instituten en Lidstaten, leidende vertegenwoordigers van erfgoedorganisaties en toegewijde professionelen en supporters uit heel Europa.

De winnaars zullen hun erfgoed prestaties voorstellen op de Excellence Fair op 28 oktober. Zij zullen ook bijdragen aan de verschillende andere evenementen tijdens het Europese Erfgoed Congres, dat plaatsvindt van 27-30 oktober 2019.

De Oproep tot Inzendingen voor de 2020 editie van de Prijzen zal gepubliceerd worden in Juni 2019 op de toegewijde [website](#).

CONTACTEN

Europa Nostra

Audrey Hogan, ah@europanostra.org
T. +31 70 302 40 52; M. +31 63 1 17 84 55

Europese Commissie

Nathalie Vandystadt
nathalie.vandystadt@ec.europa.eu, +32 2 2967083

MEER TE WETEN KOMEN

Over elk winnend project:

[Informatie en commentaar jury](#),
[Fotos](#) en [Videos](#) (in hoge resolutie)

[Persberichten in verschillende talen](#)

[Creative Europe website](#)
[Commissaris Navracsics website](#)

2019 Prijs Winnaars

(alfabetisch gerangschikt volgens land)

Categorie Instandhouding

Kasteel van Montreuil Bonnin, FRANKRIJK
Versterkte Nederzetting van Mutso, GEORGIE
Kapel van de Heilige Lijkwade, Turijn, ITALIE
Kathedraal van Sint Bavo, Haarlem, NEDERLAND
Het Koningin Louise Adit Complex, Zabrze, POLEN
Paviljoen voor de Presentatie van Archeologische Overblijfselen, Celje, SLOVENIË
Lithica Groeve van s'Hostal, Menorca, SPANJE
Oratorium van het Partal Paleis in de Alhambra, Granada, SPANJE
Het Portaal van Glorie, Santiago de Compostela, SPANJE
Middeleeuwse Tienden Schuur, Ingatorp, ZWEDEN
Yr Ysgwrn, Trawsfynydd, Wales, VERENIGD KONINKRIJK

Categorie Onderzoek

Solak 1: een Model van Voorspellende Archeologie, ARMENIË/ITALIË
VERONA: Van Eyck Research in Open Access, BELGIË
RomArchive – Digitaal Archief van de Roma, DUITSLAND

Categorie Toegewijde Dienst

VVIA – Vlaamse Vereniging voor Industriële Archeologie, BELGIË
Fortidsminneforeningen – Nationaal Fonds van Noorwegen, NOORWEGEN

Categorie Onderwijs, opleiding en bewustmaking

TUMO Centrum voor Creative Technologieën, Yerevan, ARMENIË
Geschiedenis Uurwerk 1938, Wenen, OOSTENRIJK
Betina Museum van Houten Schepenbouw, KROATIË
Monument Europa, DUITSLAND
Beschermers van Cultureel Erfgoed, DUITSLAND
Griekse Paden van Cultuur, Athene, GRIEKENLAND
Commonlands: Culturele Gemeenschapsmappen in de Alpenregio, Parco Nazionale Val Grande, ITALIË
Le Dimore del Quartetto, Milaan, ITALIË

Een Plaats aan de Koninklijke Tafel, Warschau, POLEN

Een **Europa Nostra Prijs** zal ook gepresenteerd worden aan twee opmerkelijke erfgoedprestaties uit Europese landen die niet deelnemen aan het EU Creative Europe programma.

Categorie Instandhouding

Boğaziçi Universiteit Gözlükule Opgraving Onderzoekscentrum, Tarsus, TURKIJE

Categorie Toegewijde Dienst

Mr. Léonard Gianadda, Martigny, ZWITSERLAND

VVIA – Vlaamse Vereniging voor Industriële Archeologie, België

De Vlaamse Vereniging voor Industriële Archeologie werd in 1978 opgericht als een niet-gouvernementele organisatie voor de bescherming van industrieel erfgoed in Vlaanderen, de Nederlandstalige, noordelijke regio van België. De VVIA werd nooit gesubsidieerd en is afhankelijk van de niet-aflatende inzet van haar leden en vrijwilligers om de vele industriële sites en artefacten van de regio te redden.

De jury waardeerde de voortdurende inspanningen van de organisatie om een erfgoed te beschermen, waarvan het overleven en duurzame restauratie niet vanzelfsprekend zijn. Ze benadrukten dat: "*Industrieel erfgoed was lange tijd een bijzonder bedreigde sector van het cultureel erfgoed. De vaak grote sites en gebouwen zijn duur om te behouden en hebben voortdurend onderhoud nodig. Bovendien heeft de enorme reikwijdte van het concept, dat onder meer molens, mijnen, schepen en fabrieken omvat, een grote uitdaging gevormd voor personen en organisaties die dit erfgoed willen behouden voor toekomstige generaties. Ondanks deze en andere complicaties stond de Vlaamse Vereniging voor Industriële Archeologie, vaak zonder de broodnodige financiële hulp, keer op keer in de frontlinie om die plaatsen en monumenten te verdedigen die met vernietiging werden bedreigd.*"

Tot de vele initiatieven van de VVIA behoorden een actie om de mijnen van Limburg te redden, toen die vanaf 1985 werden gesloten. Dat gebeurde in een tijd dat het behoud van deze voor de verschillende overheden lang niet evident was. Hun voortdurende inspanningen hebben geleid tot de implementatie van een toonaangevend uitgebreid beschermingsbeleid (1993-1994) voor mijnnerfgoed. Recente ontwikkelingen hebben echter aangetoond dat de strijd voor industrieel erfgoed nog lang niet is afgelopen. In 2018, na een nominatie door de VVIA, werd de kolenwasserij van Beringen op de shortlist gezet voor het *The 7 Most Endangered*-programma. Dit is de civiele campagne om Europa's bedreigde erfgoed te redden, die wordt beheerd door Europa Nostra in samenwerking met het European Investment Bank Institute.

Vrijwilligers van de VVIA slaagden er ook in om de technische bibliotheek van het voormalige Ministerie van Openbare Werken te redden - een verzameling van ongeveer 30 ton boeken en tijdschriften bijeengebracht sinds de jaren 1830. Die werden afgevoerd toen het toenmalige nationale ministerie in de jaren negentig werd verdeeld tussen de Gewesten. Nadat een voorlopige oplossing gevonden werd de collectie onlangs opnieuw bedreigd en moesten vrijwilligers zich er andermaal voor inzetten.

Gedurende 40 jaar heeft de Vlaamse Vereniging voor Industriële Archeologie blijk gegeven van hun buitengewone vrijwillige toewijding ten voordele van het industrieel erfgoed. De organisatie heeft een opmerkelijke impact gehad, dankzij het bottom-up inzetten op opbouw van professionele kennis en vaardigheden, intelligente lobbying en scherp gericht activisme.

Via haar leden, die verschillende disciplines vertegenwoordigen, heeft de VVIA veel nieuwe ideeën ontwikkeld en gepromoot voor het behoud en de interpretatie van industrieel erfgoed in Vlaanderen – en bevorderde ze samenwerking en uitwisseling van ideeën en ervaringen tussen lokale initiatieven en met collega's in andere Europese landen.

Meer informatie: Adriaan Linters | administratie@vvia.be

Achtergrond

Europese Erfgoedprijzen / Europa Nostra Prijzen

De [Europese Erfgoedprijs / Europa Nostra Prijs](#) is door de Europese Commissie in 2002 ingesteld en wordt sindsdien door Europa Nostra jaarlijks georganiseerd. De Prijs eert en bevordert best practices op het gebied van erfgoed instandhouding, onderzoek, management, vrijwilligers, opleiding en communicatie. Zodoende draagt de Prijs bij aan een sterkere publieke waardering voor cultureel erfgoed als strategische hulpbron voor Europa's economie en gemeenschap. De Prijs wordt door het **Creative Europe** programma van de Europese Unie ondersteund.

In de afgelopen 17 jaar hebben organisaties en personen uit **39 landen** in het totaal **3,032 aanmeldingen** voor de Prijzen ingediend. Wat betreft het aantal inzendingen per **land** staat **Spanje** bovenaan in de ranglijsten met 527 projecten, gevolgd door **Italië** met 308 inzendingen, en **Verenigd Koninkrijk** met 229 aanmeldingen. Aangaande

de categorieën, heeft Instandhouding de meeste inzendingen gekregen (1,744). Dit wordt gevolgd door Onderwijs, Opleiding en Bewustmaking (555), vervolgens Onderzoek (381), en tot slot Toegewijde Dienst (352).

Sedert 2002 hebben onafhankelijke deskundige Jury's **512 prijswinnende projecten uit 34 landen** geselecteerd. Analoog aan het aantal aanmeldingen staat **Spanje** bovenaan met 67 prijzen. Het **Verenigd Koninkrijk** staat op de tweede plaats met 61 en **Italië** is derde met 45 prijzen. Aangaande de categorieën heeft de Instandhouding de meeste winnaars (291), gevolgd door Onderwijs, Opleiding en Bewustmaking (82), Toegewijde Dienst (76), en tot slot Onderzoek (63).

Een totaal van **116 Grand Prix** van ieder € 10.000 is uitgereikt aan prominente erfgoed initiatieven die uit de prijswinnende projecten zijn gekozen.

De Europese Erfgoedprijzen / Europa Nostra Prijzen heeft de hoedanigheid van de erfgoed sector in Europa versterkt door best practices in de schijnwerpers te zetten, grensoverschrijdende uitwisseling van kennis aan te moedigen en de diverse belanghebbenden in bredere netwerken bij elkaar te brengen. De Prijs heeft ook belangrijke voordelen voor de winnaars afgeworpen, zoals grotere (internationale) bekendheid, additionele financiële steun en toenemende aantallen bezoekers. Bovendien heeft de Prijs het besef dat wij ons erfgoed delen, bij het grote publiek versterkt door de Europese eigenwaarde te benadrukken. De Prijs is daarom een cruciaal instrument om Europa's erfgoed te bevorderen.

Europa Nostra

[Europa Nostra](#) is de pan-Europese federatie van erfgoed NGO's, en wordt ook door een groot netwerk van publieke instanties, bedrijven en personen ondersteund. Door 40 landen in Europa te bestrijken is de organisatie de stem van de burgermaatschappij die begaan is met het beschermen en bevorderen van Europa's culturele en natuurlijke erfgoed. Gesticht in 1963 wordt Europa Nostra heden ten dage erkend als het meest representatieve netwerk op erfgoed gebied. **Plácido Domingo**, de vermaarde operazanger, is de President van de organisatie.

Europa Nostra voert campagne voor het behoud van Europa's bedreigde monumenten, locaties en landschappen, met name door middel van het 'The Seven Most Endangered' programma. Uitmuntendheid wordt geëerd met de Europese Erfgoedprijzen / Europa Nostra Prijzen. Europa Nostra levert ook bijdrage aan het formuleren en implementeren van Europese strategieën en beleidsvormen op het gebied van erfgoed door middel van een gestructureerde dialoog met de Europese Instuties en de coördinatie van de Europese Erfgoed Alliantie 3.3.

Creatief Europa

[Creatief Europa](#) is het EU-programma dat de culturele en de creatieve sector ondersteunt, zodat zij een grotere bijdrage kunnen leveren aan banen en groei. Met een budget van 1,46 miljard EUR voor 2014-2020 ondersteunt het organisaties in heel Europa die actief zijn op het gebied van erfgoed, uitvoerende kunsten, schone kunsten, interdisciplinaire kunsten, uitgeverij, film, televisie, muziek en videogames, zodat zij een nieuw publiek kunnen bereiken en de benodigde vaardigheden kunnen opdoen voor het digitale tijdperk.